

Mette Frederiksens tale ved Krystalnat i Krystalgade

Taler

Mette Frederiksen
Statsminister

Dato

9. november 2025

Sted

Krystalgade i København

Omstændigheder

Talen blev holdt ved *Krystalnat i Krystalgade*, der er en markering af årsdagen for Krystalnatten og et arrangement mod antisemitisme. Talen fandt sted i faklernes skær, i en fyldt gade, umiddelbart efter talen fra forpersonen for Det Jødiske Samfund.

- 1 I aften markerer vi et af de mest grusomme kapitler i Europas historie.

En nat, der fik sit navn efter glasskårene fra tusindvis af smadrede ruder.

- 5 En nat, hvor hadet løb frit i gaderne. Uskyldige mennesker blev dræbt. Endnu flere arresteret og sendt mod KZ-lejre.

En nat, hvor selve Europa gik i stykker.

- 10 I aften samles vi for at mindes ofrene.

Og for i fællesskab at markere, at historien aldrig – aldrig! – må gentage sig.

15

* * *

- 20 Krystalnatten var brutal. Og det, der fulgte efter, værre.

Hadet blev sat i system. Det blev grænseløst. Og det banede vejen for en af de største forbrydelser mod menneskeheden nogensinde.

- 25 Kun syv år gik der, fra krystalnatten fandt sted, til 6 millioner jøder var dræbt.

Fra smædekampagner blev til forfølgelse.

30 Fra smadrede ruder blev til systematisk udryddelse.

Mens det store flertal forholdt sig passivt. Tavst. Lod det ske.

Filosoffen Hannah Arendt skrev engang:

35

”Den triste sandhed er, at hovedparten af ondskab begås af mennesker, der ikke har taget stilling til, om de er gode eller onde.”

Vi har alle sammen et ansvar.

40

Et ansvar for aldrig at glemme, hvad fortiden har lært os.

Et ansvar for at sige fra.

45 Et ansvar, der ikke handler om etnicitet. Eller religion.

Et ansvar, vi har, fordi vi er mennesker.

Og i aften løfter vi det ansvar her i gaden.

50

* * *

55

I år er det 80 år siden, Anden Verdenskrig sluttede.

Vores fællesskab her i Danmark er stærkt. Vores demokrati solidt forankret.

60

Alligevel lever antisemitismen iblandt os.

Og hvad værre er. Den er på fremmarch.

Her i vores lille frie, dejlige Danmark er der mennesker, der ikke længere er trygge. Alene fordi de er jøder.

Der er chikane. Hadtale. Hærværk.

70

Og børn, der må gå i skole under politibeskyttelse.

I disse uger ser vi plakater i gadebilledet med budskaber, der vækker mindelser om en tid, vi troede, for længst var forbi.

75

Plakater skal skabe håb. Vilje til forandring. Politisk retning.

Plakater skal ikke sprede had. Plakater skal ikke skabe mistænkeliggørelse. Plakater skal ikke skabe utryghed.

80

Jeg kan ikke udtrykke stærkt nok, hvor udansk det er.

For ord er jo aldrig bare ord.

85

Ord skaber virkeligheden.

Ord kan splitte os.

Men de kan også samle os.

90

Så lad mig sige det meget, meget klart.

95

Kære jøder i Danmark.

I mere end 400 år har I været en uadskillelig del af vores samfund.

I hører hjemme her. Og I skal til al evighed kunne leve i tryghed her.

100

* * *

Jeg er glad for, at mange ungdomsorganisationer er med os i dag.

110 En ny generation tænder lys for det jødiske folk i Danmark.

For alles ret til at leve i tryghed, frihed og sikkerhed.

Det giver håb.

115

Kære alle sammen.

120 Det, der skete dengang. Kan ske igen.

Ingen kan tillade sig at lægge historien bag sig.

Kun ved at forstå den, kan vi vaccinere vores fremtid imod den.

125

Kampen for vores frie, åbne samfund. Den stopper aldrig.

I aften siger vi fra. Og vi lover hinanden: Aldrig igen en krystalnat.

130

Kilde
stm.dk

Kildetype
Digitalt manuskript

135

Tags
Mindetale, Taler om Krystalnatten 1938

Relateret
Ina Rosens tale ved Krystalnat i Krystalgade
9. november 2025

140

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-tale-ved-krystalnat-i-krystalgade>